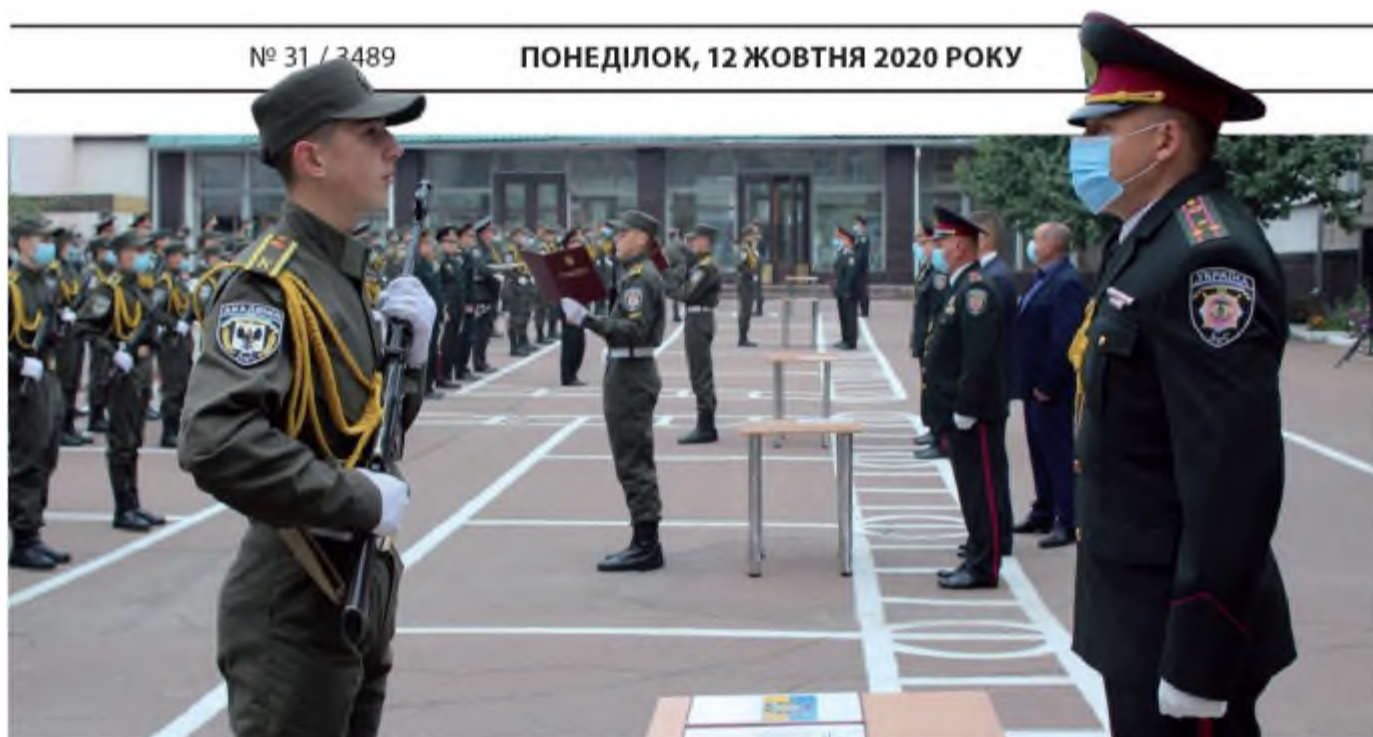

Закон і обов'язок

№ 31 / 3489

ПОНЕДІЛОК, 12 ЖОВТНЯ 2020 РОКУ

zfo@kvs.gov.ua

■ ВИЌЗНИЙ ТРЕНІНГ

Працюємо на результат

УКРАЇНА ПОКИ ЩЕ НЕ МОЖЕ ІСНУВАТИ БЕЗ МІСЬЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ. ЕФЕКТИВНА РОБОТА В'ЯЗНИЦЬ І СІЗО ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЛЮДЕЙ, СПІВРОБІТНИКІВ, ЯКІ ТАМ ПРАЦЮЮТЬ.

Для нас внутрішня комунікація та командування – не просто трендові слова, це – потреба. Вони допомагають побачити і зрозуміти орієнтири, і в якому напрямку рухається велика в'язнична реформа, розпочата Мін'юстом рік тому. На цьому акцентувала увагу заступниці Міністра юстиції Олена Висоцька у м. Вінниці під час виїзного тренінгу з працівниками системи виконання покарань.

Нашу команду потрібно не тільки координувати, але й мотивувати. Специфічне оточення і умови праці людей, які працюють у системі виконання покарань, передбачають особливе зосередження на внутрішній комунікації між її співробітниками.

Для нас злагоджена командна робота всіх служб та підрозділів – не просто слова, а потреба, від якої залежить результат нашої роботи – виправлення засуджених та їх ресоціалізація.

Саме для підтримки ефективної внутрішньої комунікації в системі виконання покарань по всій країні Мін'юст та Департамент проводять цикл виїзних тренінгів для співробітників системи на теми: емоційне лідерство в період реформування; мета і зміст реформи пенітенціарної системи; знайомство, зворотний зв'язок і обмін думками працівників системи в регіонах із заступником Міністра юстиції, якому вони підпорядковуються.

Дякуємо EU Project «Pravo-Justice», який сприяє впровадженню європейських стандартів правосуддя в Україні.

Інна ПОПОВА

«Я Присягаю!»

НА ПЛАЦУ ГОЛОВНОГО КОРПУСУ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ СКЛАЛИ ПРИСЯГУ НА ВІДДАНІСТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ КУРСАНТИ 1-ГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ.

Цього року церемонія відбувалася в умовах карантину, а відтак за участі невеликої кількості людей із дотриманням усіх санітарних норм.

«Присягнувши на вірність народові, Ви взяли на себе високі зобов'язання, і стали безпосередньо причетними до долі своєї країни. Упевнений, що кожен з Вас буде сумлінно виконувати свій службовий обов'язок в ім'я збереження добра, миру і спокою в Україні. Професія, яку ви обрали,

вимагає бути сильними не тільки тілом, але й духом. Кожен день робить все від вас залежне, а іноді і не залежне для того, щоб ставати кращими, розвиватися й удосконалюватися». – такими словами привітав курсантів ректор Академії ДПтС Олексій Тогочинський.

Під час урочистої церемонії Присягу на відданість Українському народові склали 107 курсантів, серед яких 57 дівчини.

За традицією, після привітань на знак вшанування пам'яті загиблих воїнів першокурсники поклали квіти до меморіальних стел загиблим учасникам антитерористичної операції та Героям Небесної Сотні.

Наш кор.

■ РОБОЧА НАРАДА

«Реформування пенітенціарної системи»

Заступниця Міністра юстиції України Олена Висоцька представила основні компоненти пенітенціарної реформи, наголосивши на тому, що однією з цілей Програми дій уряду є «Створення гуманістичної системи виконання кримінальних покарань», показником якої є зниження рецидиву злочинів.

Заступники начальника Департаменту розповіли про себе та представили начальникам установ виконання покарань центрального регіону пріоритетні напрями роботи.

Друга частина наради пройшла у форматі тренінгу та практичного блоку на тему: «Емоційне лідерство в період реформ».

Усі учасники наради були за допомогою жеребкування поділені на п'ять робочих груп, які мали порадились та визначивши спікера від своєї команди, аргументовано довести свою точку зору з різних аспектів реформування.

Група суддів, також обрана у випадковому порядку шляхом жеребкування, мала визначити команду, яка найбільш аргументовано доведе свою точку зору.

САМЕ ПІД ТАКОЮ НАЗВОЮ МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ ТА ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ ПРОВЕЛИ ВІЇЗДНУ РОБОЧУ НАРАДУ З УСТАНОВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ, ЗА ПІДТРИМКИ EU PROJECT «PRAVO-JUSTICE».

Усі учасники команди переможця отримали від Міністерства юстиції подарунки та Грамоти.

Практичний блок дав змогу керівництву Міністерства юстиції та Департаменту отримати якісний зворотній зв'язок від керівників та бухгалтерів уста-

нов виконання покарань, які активно використали час та нагоду бути почутими. Щиро вдячні EU Project «Pravo-Justice» за таку необхідну, в період реформи пенітенціарної системи, нагоду покращення внутрішньої комунікації.

Інна ПОПОВА

■ МОВОЮ ЦИФР

Перший мільйон!

Платні камери у слідчих ізоляторах заробили свій перший 1 000 000 гривень! Беззаперечним лідером залишається ДУ «Київський слідчий ізолятор», який завдяки пілотному проекту заробив понад 620 тисяч грн.

Хід реалізації експериментального проєкту

щодо платної послуги з надання поліпшених побутових умов та харчування особам, узятим під варту, в слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби

ДУ «Київський слідчий ізолятор» 621 507 грн	ДУ «Полтавська УВП (№23)» 40 100 грн	ДУ «Львівська УВП (№19)» 40 000 грн
ДУ «Одеський слідчий ізолятор» 36 844 грн	ДУ «Хмельницький слідчий ізолятор» 34 370 грн	ДУ «Запорізький слідчий ізолятор» 34 000 грн
ДУ «Сумський слідчий ізолятор» 28 600 грн	ДУ «Харківський слідчий ізолятор» 26 228 грн	ДУ «Чернігівський слідчий ізолятор» 26 100 грн
ДУ «Чортківська УВП (№26)» 21 376 грн	ДУ «Івано-Франківська УВП (№12)» 15 045 грн	ДУ «Миколаївський слідчий ізолятор» 14 664 грн
ДУ «Закарпатська УВП (№9)» 13 236 грн	ДУ «Рівненський слідчий ізолятор» 12 600 грн	ДУ «Чернівецький слідчий ізолятор» 10 032 грн
ДУ «Вільнянська УВП (№11)» 9 900 грн	ДУ «Старобільський слідчий ізолятор» 9 000 грн	ДУ «Вінницька УВП (№ 1)» 6 246 грн
ДУ «Житомирська УВП (№8)» 3 940 грн	Всього по установам 1 003 788 грн	

станом на 05 жовтня 2020 року

Усі ці кошти спрямовуються на відновлення безкоштовних камер СІЗО. Тож, в'язнична інфраструктура України продовжує оновлюватися без залучення бюджетних коштів!

■ НАШІ КАДРИ

Департамент розширює команду професіоналів

Знайомтеся, заступниця начальника Департаменту – Наталія Рибалка.

Біографічні дані: народилась 5 травня 1979 року на Слобожанщині в родині юристів. У 2001 році з відзнакою закінчила Національну юридичну академію.

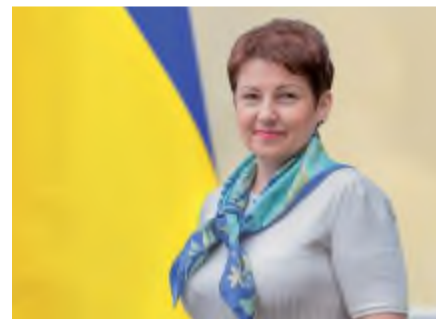
Після закінчення навчального закладу працювала в Державній митній службі України, в судовій системі України та органах прокуратури України, зокрема в Національній академії прокуратури України. У 2009 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, а у 2013 році – доктора юридичних наук.

У 2015 році присвоєно звання доцента. Авторка понад 70 наукових праць.

■ ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАПРЯМУ РОБОТИ:

Реалізація кримінально-виконавчої (пенітенціарної) політики держави пов'язана з розв'язанням багатьох поліфункціональних завдань, важливе місце серед яких посідає ресоціалізація засуджених та збалансоване забезпечення їх прав та обов'язків.

Обраний державою курс на інтеграцію до Європи, а відтак приведення норм і стандартів життя нашого суспільства у відповідність до загально-визнаних цінностей норм і стандартів

Європи, вимагає перегляду підходів до виконання та відбування покарань, адаптації нормативної бази щодо діяльності органів і установ виконання покарань, слідчих ізоляторів до сучасних міжнародних стандартів у галузі прав людини.

Вбачаю, що першочерговими та основними напрямами у цій сфері є: забезпечення належних умов поводження та тримання засуджених та осіб, узятих під варту, забезпечення ефективності процесу ресоціалізації засуджених з метою успішної реінтеграції в соціум та мінімізації ризиків вчинення повторних кримінальних правопорушень, а також впровадження сучасної моделі організації соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими та вдосконалення практики надання психологічної допомо-

ги засудженим та особам, узятим під варту, підвищення рівня професійної компетентності персоналу соціально-психологічної служби, який буде здатний ефективно та творчо застосовувати дієві форми та методи роботи із ув'язненими та засудженими, спрямовані на досягнення позитивних змін в їх поведінці, реалізації індивідуального підходу до здійснення соціального та психологічного супроводу осіб, позбавлених волі з моменту потрапляння до установи виконання покарання до моменту звільнення.

Суттєві сподівання покладаємо на впровадження корекційно-реабілітаційних програм, оцінку ризиків та потреб засуджених, розширення інструментарію за рахунок ефективного застосування ресурсів Інтернет та електронних сервісів, оновлення змісту форм і методів роботи під час освітнього процесу засуджених в установах виконання покарань, їх праці, психологічного вивчення, оновлення підходів до організації дозвілля засуджених, наповнення бібліотечних фондів установ виконання покарань, створення умов та розширення можливостей для здобуття освіти за дистанційними технологіями, а також самоосвіти, відкритого діалогу ДКВС України з громадським суспільством, як на рівні центральних органів управління так і на рівні територіальних громад.

Дотримуємося позиції, що «Обмеження волі – не обмеження життя». А зміна поведінки засудженого – це шанс змінити не лише його життя, а й крок до побудови безпечного суспільства.

■ ЗІ СВЯТОМ!

Заступниця Міністра юстиції Олена Висоцька та начальник Департаменту Сергій Гречанюк привітали співробітників Департаменту з Днем юриста та вручили відомчі заохочувальні відзнаки.

ОФІЦІЙНО

Зміни до Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань та слідчих ізоляторів

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ СИСТЕМНО І НАПОЛЕГЛИВО РОЗВИВАЄ ТАКУ ЧУТЛИВУ ДО ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ СФЕРУ ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ.

Сповідання керівництвом Міністерства юстиції України прагнення до запровадження європейських стандартів в'язничної справи в Україні, системна та поступальна інтеграція гуманістичних принципів поводження із засудженими та ув'язненими у вітчизняних установах виконання покарань та місцях попереднього ув'язнення визначили вектор розвитку нормативного регулювання сфери виконання кримінальних покарань.

Тож, на виконання вимог Європейських пенітенціарних правил та Мінімальних стандартних правил поводження з ув'язненими, а також виконання інших міжнародних зобов'язань України в рамках Європейської конвенції про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, Міністерством юстиції України внесено зміни до Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 28 серпня 2018 року № 2823/5, та Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14 червня 2019 року № 1769/5.

Відповідний наказ від 23 вересня 2020 року № 3306/5 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України щодо поліпшення умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту» набрав чинності 29 вересня цього року.

Ці зміни свідчать про бажання, з одного боку, до подальшої імплементації європейських стандартів поводження із засудженими та ув'язненими особами, а з іншого – попередити в майбутньому потенційні скарги з боку цих осіб до Європейського суду з прав людини.

Зокрема, цими змінами було переглянуто переліки продуктів харчування, предметів першої необхідності, інших речей та предметів, які ув'язнені та засуджені можуть отримувати в посылках (передачах) та бандеролях, купувати в крамницях слідчих ізоляторів, установ виконання покарань та зберігати при собі.

Так, в установах виконання покарань засудженим дозволено користуватися у приміщеннях для вживання їжі та зберігання продуктів харчування: електричними чайниками; мультиварками та мікрохвильовими пічками; також дозволені телевізори (без можливості виходу в мережу Інтернет), цифрові ефірні тюнери T2; DVD-програвачі; холодильники; побутові електровентилятори; а у слідчих ізоляторах особам, узятим під варту, дозволено користуватися холодильниками з загальним об'ємом до 280 літрів; телевізорами невеликих габаритів та DVD-плеєрами.

У прогулянкових двориках установ виконання покарань та слідчих ізоляторів за можливості розміщення дозволено встановлювати: столи для гри в настільний теніс; велотренажери; кардіотренажери та силові тренажери.

Для неповнолітніх осіб у прогулянкових двориках рекомендовано додатково обладнати майданчики для гри в міні-футбол, баскетбол, волейбол тощо.

Також ув'язненим та засудженим чоловікам тепер дозволяється носити коротку бороду та вуса за умови, що вони відповідають вимогам гігієни, а також охайну зачіску, з довжиною волосся не більше 5 сантиметрів.

Засуджені можуть зберігати при собі:

Дані корективи були внесені з урахуванням положень пункту 16 Мінімальних стандартних правил поводження з ув'язненими: «для того щоб в'язні могли зберігати зовнішній вигляд, сумісний з їхньою людською гідністю, їм треба давати можливість дбати про свою зачіску і бороду, дозволяючи чоловікам регулярно голитися».

А для жінок був доповнений перелік предметів першої необхідності, засобів особистої гігієни, інших речей та предметів, зокрема: халати та сукні, хустки, головні убори рейтузи, пояси, бюстгальтери, марля, гігієнічні засоби, защіпки, вата, косметика не на спиртовій основі, крем для обличчя та рук, прикраси, виготовлені з нешкідливих матеріалів.

Не залишено поза увагою і питання подальшого зміцнення правопорядку, а також запобігання неправомірних дій з боку недобросовісного персоналу. Так, з метою фіксації у осіб, узятих під варту, та засуджених тілесних ушкоджень медичним працівникам надано право проносити з собою на територію слідчих ізоляторів та установ виконання покарань портативні відеореєстратори.

У слідчих ізоляторах захисникам та адвокатам або іншим фахівцям у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, дозволено проносити портативні комп'ютери та портативні пристрої для друку, необхідні їм для здійснення повноважень, визначених законодавством.

Міністерство юстиції України прагне до створення ефективної та сучасної системи виконання кримінальних покарань, кінцевим результатом діяльності якої буде зменшення рецидиву та забезпечення безпеки суспільства. Саме для цього під час виконання/відбування покарань повинні бути дотримані мінімальні стандарти прав засуджених.

Незважаючи на факт вже досить довгого визнання міжнародною спільнотою важливості дотримання елементарних потреб осіб, які перебувають у місцях несвободи, Україна тільки зараз стає сміливішою в питаннях розширення можливостей цих осіб, що врешті-решт, є ознакою розвитку суспільства, держави та зрілості її громадян, а також визнання існування складної проблеми обумовленої знедбаністю та архаїчністю кримінально-виконавчої системи.

Закінчення на 4-5 стор.

НОВИНИ З УСТАНОВ

Цими днями у Південному МРУ відбулась нарада керівників кадрових підрозділів установ виконання покарань та слідчих ізоляторів підпорядкованих Південному міжрегіональному управлінню з питань виконання кримінальних покарань, на якій були підбиті підсумки роботи за 9 місяців.

У Снігурівській виправній колонії №5 активно продовжується робота щодо поліпшення умов утримання засуджених та ув'язнених. Так, нещодавно було завершено косметичний ремонт в одній із камер дільниці слідчого ізолятора установи: встановлено нові металопластикові вікна, пошпакльовано та пофарбовано стіни та стелю, пофарбовано ліжка, приліжкові табурети та тумбочки.

Для потреб бібліотеки Холодногірської виправної колонії №18 провідний психолог установи Сергій Олійников подарував домашню колекцію книжок.

У Машівській виправній колонії №9 проведено чергове судове засідання в режимі відео конференції. З початку року в установі було проведено 37 таких судових засідань (щодо розгляду застосування до засуджених заохочувальних норм, передбачених ст.ст. 81, 82 КК України), 24 з яких - в період карантину.

У Качанівській виправній колонії №54 на підприємстві установи виготовляють чохла для гідросистеми з питною водою для потреб Міністерства оборони України.

Надержинщинську виправну колонію №65 з моніторинговим візитом відвідали директор проекту «Заради життя» РІТН Світлана Леонтєва, програмний менеджер проектів РІТН та Глобального Фонду Євген Ханюков, координатор РІТН ВІЛ та ВГЗ Тетяна Габорець, консультант РІТН та Глобального Фонду за напрямом «спеціаліст профілактики ВІЛ» Ярослав Канюка, начальник філії ЦОЗ ДКВС в Полтавській області Михайло Шондолі.

У Полтавській виправній колонії №64 проведено ремонтні роботи у розпліднику службових собак. Зроблено капітальний ремонт стін, підлоги, стічної системи та косметичний ремонт решіток вольєрів для утримання службових собак.

Покровську виправну колонію №17 відвідав заступник керівника Лозівської місцевої прокуратури Едуард Миргородський.

У Кропивницькому слідчому ізоляторі проведено контрольне приготування їжі згідно графіку. Захід спрямований на перевірку дотримання кухарями санітарних норм, правил приготування їжі та контроль за фактичним виходом страв.

Одеська виправна колонія № 14 вживає заходи щодо забезпечення засуджених паспортами громадянина України. Завдяки співпраці працівників відділу соціально-виховної та психологічної роботи та Малиновського районного відділу державної міграційної служби України в м. Одеса, засуджений В. 1969 року народження вперше в житті отримав документ, що посвідчує його як особу – паспорт громадянина України, документ, який після звільнення з місць позбавлення волі допоможе адаптуватися в умовах сучасного суспільства.

У Божковській виправній колонії №16 проведено перше заняття із засудженими відповідно до пілотного проекту «Взаємодія уповноважених органів з питань пробації та установ виконання покарань при умовно-достроковому звільненні засуджених до позбавлення волі на певний строк або заміні невідбутої частини покарання більш м'яким».

Підготувала Ганна МУДРЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства юстиції України 23 вересня 2020 року №3306/5

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2020 р. за N 936/35219

Зміни до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України щодо поліпшення умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту

1. У Правилах внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 28 серпня 2018 року N 2823/5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 вересня 2018 року за N 1010/32462:

1) у пункті 2 розділу II:

абзаци двадцять дев'ятий, тридцятий викласти в такій редакції:

"користуватися у приміщеннях для вживання їжі та зберігання продуктів харчування електричними чайниками потужністю не більше 2 кВт, мультиварками та мікрохвильовими пічками з розрахунку: три чайники - на відділення соціально-психологічної служби (один на камеру - у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки), по дві мультиварки та мікрохвильові печі - на відділення соціально-психологічної служби (по одній на камеру - у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки);

придбавати для загального користування за власний рахунок або рахунок родичів телевізори (без можливості виходу в мережу Інтернет), цифрові ефірні тюнери T2, DVD-програвачі, холодильники, побутові електровентилятори з розрахунку: телевізор, цифровий ефірний тюнер T2 та DVD-програвач - по одному на відділення соціально-психологічної служби або жилу секцію (камеру у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки); холодильник - не менше двох на відділення соціально-психологічної служби (у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки) холодильник встановлюється у приміщеннях для зберігання продуктів харчування), побутовий електровентилятор - по одному на камеру у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки.";

2) у пункті 3 розділу XIX:

після слова "фотоапарати" доповнити словами "та портативні відеореєстратори";

доповнити новим абзацом другим такого змісту:

"Фотоапарати та портативні відеореєстратори підлягають обов'язковому огляду на контрольно-пропускному пункті без ознайомлення зі змістом матеріалів на їх носіях інформації.";

3) абзац третій пункту 6 розділу XX після слів "перекладина і брусья" доповнити словами ", лавка, яка надійно кріпиться до підлоги, а також за можливості їх розміщення - стіл для гри в настільний теніс, велотренажер, кардіотренажер, силовий тренажер.";

4) у пункті 6 розділу XXI:

абзац шостий після слова "конвертів," доповнити словами "книг, газет або журналів (не більше п'яти примірників),";

абзац сьомий після слова "конверти," доповнити словами "книги, газети або журнали (не більше п'яти примірників),";

5) в абзаці шостому пункту 4 розділу XXII слова "коротку зачіску" замінити словами "охайну зачіску з довжиною волосся не більше 5 сантиметрів";

6) в абзаці сьомому пункту 1 розділу XXVI слова "та вогнепальної зброї" виключити;

7) у додатках до Правил:

абзац восьмий додатка 3 після слова "телевізор" доповнити словами та цифрою "(без можливості виходу в мережу Інтернет) та цифровий ефірний тюнер T2"; у додатку 5:

абзаци перший, другий розділу I викласти в такій редакції:

"Продукти харчування фабричного (заводського) виготовлення не в скляній або металевій тарі з діючим терміном реалізації, які можуть зберігатися за кімнат-

ної температури, крупи, макаронні вироби, крем-суп, пюре, паста, мюслі, пластівці, цукор та кава - до 1 кг кожного найменування, свіжі фрукти та овочі, а також чай та тютюнові вироби фабричного розфасування.

Засудженим, які відбувають покарання у виправних колоніях мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання та дільницях соціальної реабілітації, дозволяється мати при собі продукти харчування фабричного (заводського) виготовлення в скляній або металевій тарі з діючим терміном реалізації, які можуть зберігатися за кімнатної температури.";

у розділі II:

в абзаці дев'ятому слова "креми до та після гоління" замінити словами "крем, піна чи гель для гоління, крем після гоління, дезодорант (кульковий, сухий) не на спиртовій основі,";

в абзаці чотирнадцятому слова "кухоль, ложка" замінити словами "металевий кухоль та миска";

абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

"для жінок додатково халати та сукні, хустки, головні убори, рейтузи, пояси, бюстгалтери, марля, гігієнічні пакети, зачіпки, вата, косметика не на спиртовій основі, крем для обличчя та рук, прикраси, виготовлені з некоштовних матеріалів,";

абзац дев'ятнадцятий після слів "заблокованими камерами" доповнити словами "та зарядний пристрій до нього";

абзаци двадцять шостий, двадцять сьомий додатка 6 викласти в такій редакції:

"користуватися у приміщеннях для вживання їжі та зберігання продуктів харчування електричними чайниками потужністю не більше 2 кВт, мультиварками та мікрохвильовими пічками з розрахунку: три чайники - на відділення соціально-психологічної служби (один на камеру - у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки), по дві мультиварки та мікрохвильові печі - на відділення соціально-психологічної служби (по одній на камеру - у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки);

придбавати для загального користування за власний рахунок або рахунок родичів телевізори (без можливості виходу в мережу Інтернет), цифрові ефірні тюнери T2, DVD-програвачі, холодильники, побутові електровентилятори з розрахунку: телевізор, цифровий ефірний тюнер T2 та DVD-програвач - по одному на відділення соціально-психологічної служби або жилу секцію (камеру у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки); холодильник - не менше двох на відділення соціально-психологічної служби (у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки) холодильник встановлюється у приміщеннях для зберігання продуктів харчування), побутовий електровентилятор - по одному на камеру у ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки.";

2. У Правилах внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14 червня 2019 року N 1769/5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 18 червня 2019 року за N 633/33604:

1) доповнити пункт 1 глави 4 розділу I новим абзацом чотирнадцятим такого змісту:

"залежно від площі камери або жилої секції користуватися холодильниками із загальним об'ємом до 280 літрів (не більше одного на камеру або жилу секцію), у тому числі одержаними від родичів або інших осіб, придбаними через торговельну мережу";

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий - двадцять

перший вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим - двадцять другим;

2) абзац другий пункту 3 глави 2 розділу III викласти в такій редакції:

"У прогулянкових двориках встановлюється спортивний інвентар для занять фізичними вправами (перекладина, бруси), а також за можливості їх розміщення - стіл для гри в настільний теніс, велотренажер, кардіотренажер, силовий тренажер. Для неповнолітніх осіб у прогулянкових двориках додатково рекомендується обладнувати майданчики для гри у міні-футбол, баскетбол, волейбол тощо.";

3) у главі 7 розділу IV:

пункт 8 доповнити новим абзацом другим такого змісту:

"Захисникам та адвокатам або іншим фахівцям у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, дозволяється також проносити портативні комп'ютери та портативні пристрої для друку, необхідні їм для здійснення повноважень, визначених законодавством, з обов'язковим їх оглядом на контрольно-пропускному пункті без ознайомлення зі змістом документів і матеріалів на носіях інформації портативних комп'ютерів.";

у пункті 9:

після слова "фотоапарати" доповнити словами "та портативні відеореєстратори";

доповнити новим абзацом другим такого змісту:

"Фотоапарати та портативні відеореєстратори підлягають обов'язковому огляду на контрольно-пропускному пункті без ознайомлення зі змістом матеріалів на їх носіях інформації.";

4) у другому реченні абзацу другого пункту 6 глави 1 розділу V слова "та вогнепальної зброї" виключити;

5) пункт 9 глави 2 розділу VI викласти у такій редакції:

"9. У камерах (жилих секціях) СІЗО встановлюються телевізори невеликих габаритів (діагональ до 80 см), холодильники із загальним об'ємом до 280 літрів та DVD-плеєри з розрахунку один на камеру (жилу секцію), одержані від родичів ув'язнених чи засуджених або інших осіб, придбані через торговельну мережу.

Особа, яка хоче передати у користування ув'язненому або засудженому телевізор, холодильник чи DVD-плеєр, подає письмову заяву на ім'я начальника СІЗО.

Передача телевізора, холодильника або DVD-плеєра від родичів ув'язнених чи засуджених чи інших осіб оформлюється актом, де зазначаються модель, рік випуску, характерні ознаки та (за наявності) технічний паспорт. Акт складається у трьох примірниках, перший з яких видається особі, яка передала телевізор, холодильник чи DVD-плеєр, другий долучається до особової справи ув'язненого або засудженого, третій зберігається у відділі соціально-виховної та психологічної роботи СІЗО.

Ув'язненим та засудженим, які одержали телевізор, холодильник чи DVD-плеєр, забороняється передавати їх у власність іншим особам. У разі виходу з ладу їх ремонт здійснюється за межами СІЗО за рахунок коштів ув'язнених чи засуджених, їх родичів або інших осіб. Після ремонту за заявою телевізор, холодильник чи DVD-плеєр повертають до камери (жилої секції).

У разі вибуття ув'язнених та засуджених до інших СІЗО або установ виконання покарань телевізор, холодильник чи DVD-плеєр за їх письмовою заявою повертають особам, які їх передали, або родичам ув'язнених

чи засуджених. У разі тимчасового вибуття ув'язнених та засуджених для проведення слідчих дій або участі в судових засіданнях, якщо вони наполягають, телевізор, холодильник чи DVD-плеєр здають для зберігання на склад СІЗО.

Про повернення телевізора, холодильника чи DVD-плеєра адміністрація СІЗО завчасно повідомляє осіб, які їх передали, або родичів ув'язненого чи засудженого, а їх видача здійснюється під розписку у третьому примірнику акта, який після цього повертається на зберігання до відділу соціально-виховної та психологічної роботи СІЗО.

До повернення телевізора, холодильника чи DVD-плеєра особам, які їх передали, або родичам ув'язненого чи засудженого їх здають на склад СІЗО для зберігання. До кожного з них додається ярлик із зазначенням прізвища та ініціалів власника.

Видавати до камери (жилої секції) у користування телевізор, холодильник чи DVD-плеєр ув'язнених або засуджених, які вибули до інших СІЗО або установ виконання покарань, забороняється, за винятком, коли телевізор, холодильник чи DVD-плеєр передаються за їх заявою на баланс СІЗО як благодійна допомога. У такому разі телевізор, холодильник чи DVD-плеєр залишаються в камері (жилій секції), а в разі виходу з ладу їх ремонт здійснюється за рахунок СІЗО."

б) в абзаці першому пункту 10 глави 7 розділу VIII друге речення виключити;

7) в абзаці четвертому пункту 4 глави 2 розділу X слова "коротку зачіску" замінити словами "охайну зачіску, з довжиною волосся не більше 5 сантиметрів";

8) у додатках до Правил:

в абзаці одинадцятому розділу II додатка 1 слова "подовжувачі, гірлянди," виключити;

у розділі II додатка 2:

абзац сьомий викласти у такій редакції:

"для жінок - халати та сукні, хустки, головні убори, рейтузи, пояси, бюстгальтери, марля, гігієнічні засоби, зачіпки, вата, косметика не на спиртовій основі, крем для обличчя та рук, прикраси, виготовлені з некоштовних матеріалів";

абзац десятий викласти у такій редакції:

"засоби особистої гігієни (мило, зубний порошок чи паста, зубна щітка, гребінець, креми, піна, гелі до та після гоління, дезодоранти (кулькові, сухі) не на спиртовій основі, шампунь, манікюрні ножиці) - не більше одного комплекту";

абзац двадцять перший викласти у такій редакції:

"телевізори (без можливості виходу в мережу Інтернет), холодильники із загальним об'ємом до 280 літрів, DVD-плеєри - по одному на камеру або жилу секцію, USB флеш-накопичувачі - 1 штука, CD-, DVD-диски - не більше 10 одиниць на камеру або жилу секцію";

доповнити новими абзацами двадцять третім та двадцять четвертим такого змісту:

"цифрові ефірні тюнери T2 - по одному на камеру або жилу секцію;

подовжувачі, гірлянди для новорічних свят фабричного (заводського) виготовлення - не більше 2 штук на камеру або жилу секцію довжиною до 10 метрів кожний";

у додатку 7:

доповнити новим абзацом сорок сьомим такого змісту:

"залежно від площі камери або жилої секції користуватися холодильниками із загальним об'ємом до 280 літрів (не більше одного на камеру або жилу секцію), у тому числі одержаними від родичів або інших осіб, придбаними через торговельну мережу";

У зв'язку з цим абзаци сорок сьомий - дев'яносто другий вважати відповідно абзацами сорок восьмим - дев'яносто третім;

Перелік продуктів харчування, предметів першої необхідності, інших речей та предметів, заборонених для передавання ув'язненим і засудженим, а також для користування та зберігання при собі викласти у такій редакції:

"I. Продукти харчування

Продукти харчування у скляній або металевій тарі, з простроченим терміном реалізації, консервовані продукти із м'яса, риби, овочів, фруктів, виготовлені в домашніх умовах, готові страви, продукти, що потребують додаткового приготування шляхом термічної обробки, продукти, які швидко псуються і потребують зберігання у спеціальних умовах, зіпсовані продукти харчування, а також дріжджі, спиртні, слабоалкогольні напої і пиво, одеколон та інші вироби на спиртовій основі, а також напої енергетичної дії (перелік продуктів харчування може бути обмежений за приписом санітарно-епідеміологічної служби).

II. Предмети першої необхідності, засоби особистої гігієни, інші речі та предмети

До заборонених предметів першої необхідності, засобів особистої гігієни, інших речей та предметів належать:

предмети, вироби та речовини, вилучені з цивільного обігу;

будь-яка зброя, набої, вибухові речовини, а також спеціальні засоби та засоби активної оборони;

гроші, цінні речі, цінні папери;

оптичні прилади (крім окулярів);

будь-які вироби з дорогоцінних металів;

наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги

та прекурсори, медичні вироби (за винятком лікарських засобів або їх аналогів, протезів, інвалідних візків або інших пристосувань, необхідних для підтримання життєдіяльності організму (за умови дозволу лікаря), стерильних шприців, голки та контрацептивів у герметичній упаковці (не більше 5 одиниць кожного найменування));

будь-яка теле-, радіо-, аудіо- та відеоапаратура (за винятком телевізора, DVD-плеєра - по одному на камеру або жиле приміщення);

радіоелектронні засоби, призначені для передавання чи приймання радіосигналів (радіостанції, комунікатори, мобільні телефони та зарядні пристрої до них, SIM-картки, скетч-картки поповнення рахунку мобільного зв'язку, пейджери, роутери тощо), друкарські машинки, розмножувальні прилади та гарнітура до них;

комп'ютерна техніка (за винятком комп'ютерної техніки, що встановлена у класах та використовується у навчальному процесі або для реалізації права на користування мережею Інтернет у порядку, передбаченому КВК);

проводи, дроти, мотузки тощо;

будь-які меблі та предмети побуту, крім установлених у камері, а також різного роду статуетки та сувеніри тощо;

будь-яка побутова техніка, крім електрочайника потужністю не більше 2 кВт, електрокип'ятильника промислового виготовлення потужністю не більше 0,5 кВт;

електричні спіралі, татуювальні пристрої тощо;

вироби та посуд з фарфору, скла, кераміки, металу та нержавіючої сталі, у тому числі каструлі, сковорідки, казанки, ложки, виделки, тарілки тощо (крім поліетиленового посуду, металевого кухля та миски);

продукція порнографічного характеру, яка визнається такою відповідно до Закону України "Про захист суспільної моралі";

бритви (крім електричних, механічних та безпечних з касетною головкою) та інші гострорізальні і колючі предмети;

будь-які колючо-різючі предмети, ножі, сокири, молотки, ножівкові полотна та будь-які інші будівельні інструменти та матеріали;

гральні карти заводського та кустарного виготовлення;

фотоапарати, фотоматеріали, хімікати;

лакофарбові речовини, розчинники тощо (за винятком фарб і речовин, призначених для малювання);

будь-які документи (крім документів та записів, що стосуються кримінального провадження, захисту прав та інтересів, а також квитанцій на здані на зберігання гроші, цінності, речі);

топографічні карти, компаси;

формений одяг і знаки розрізнення військовослужбовців та працівників правоохоронних органів, а також поясні ремені, підтяжки, краватки;

музичні інструменти;

будь-яке спортивне наряддя, у тому числі для заняття бойовими мистецтвами, а також виготовлене власноруч (боксерські рукавички та груші, рукавички для заняття рукопашним боєм, маківари, гіри, гантелі, штанги тощо).

Примітки: 1. Засудженим до довічного позбавлення волі забороняється мати при собі та зберігати в камерах дзеркала, запальнички багаторазового використання, бритви для гоління (крім електричних та механічних), інші гострорізальні та колючі предмети.

2. Неповнолітнім особам забороняється отримувати в посилках (передачах) та бандеролях, купувати в крамницях СІЗО та зберігати при собі тютюнові вироби.

3. У посилках і передачах забороняється передавати ув'язненим і засудженим продукти харчування в скляній та металевій тарі, крім випадків придбання таких продуктів у крамниці СІЗО."

Перелік продуктів харчування, предметів першої необхідності, інших речей та предметів, які ув'язнені і засуджені можуть отримувати в посилках (передачах) та бандеролях, купувати в крамницях СІЗО та зберігати при собі, викласти в такій редакції:

"I. Продукти харчування

Продукти харчування фабричного (заводського) виготовлення не в скляній або металевій тарі з діючим терміном реалізації, які не потребують додаткового приготування шляхом термічної обробки та можуть зберігатися за кімнатної температури; свіжі фрукти та овочі (огірки, помідори, цибуля, часник, перець, капуста, морква, зелень - до 1 кг кожного найменування); сухі кондитерські вироби, продукти швидкого приготування (крупя, у тому числі гречана, що не потребують термічної обробки, каша, локшина, вермішель, суп, крем-суп, пюре, паста, мюслі, пластівці тощо), чай, цукор та кава - до 1 кг кожного найменування; тютюнові вироби - не більше 30 пачок цигарок або махорки, сірники - не більше 10 коробок або одна запальничка разового використання.

II. Предмети першої необхідності, засоби особистої гігієни, інші речі та предмети

До предметів першої необхідності, засобів особистої гігієни, інших речей та предметів належать:

одяг за сезоном - не більше двох комплектів;

взуття за сезоном - не більше однієї пари;

труси, панчохи (шкарпетки), носові хустинки;

діловий костюм, спортивний костюм - по одному комплекту;

спортивне взуття, кімнатні або спортивні тапочки - по одній парі;

для жінок - халати та сукні, хустки, головні убори, рейтузи, пояси, бюстгальтери, марля, гігієнічні засоби, зачіпки, вата, косметика не на спиртовій основі, крем для обличчя та рук, прикраси, виготовлені з некоштовних матеріалів;

годинники ручні або кишенькові з некоштовних металів, які не виконують функції фото- та відеокамери, мобільного телефону, GPS навігатора, плеєра, не мають доступу до мережі Інтернет - 1 штука;

постільні речі, рушник - 1 комплект;

засоби особистої гігієни (мило, зубний порошок чи паста, зубна щітка, гребінець, креми, піна, гелі до та після гоління, дезодоранти (кулькові, сухі) не на спиртовій основі, шампунь, манікюрні ножиці) - не більше одного комплекту;

лікарські засоби або їх аналоги, медичні вироби - лише за призначенням лікуючого лікаря за потреби цілодобового невідкладного приймання та підтримання життєдіяльності організму;

художня література - до 10 примірників, газети та журнали, у тому числі релігійного змісту, - без обмежень;

підручники - у необхідній для навчання кількості;

щітки для одягу та взуття;

поліетиленовий посуд, металевий кухоль та миска, пластмасові футляри для окулярів, мила та зубних щіток;

шашки, шахи, доміно, нарди - по одному комплекту;

ігрові приставки, портативні ігрові консолі та зарядні пристрої до них - 1 штука;

натільні хрестики та інші предмети культу, виготовлені з некоштовних матеріалів;

електрочайники потужністю не більше 2 кВт - один на камеру або на 10 осіб;

побутові електровентилятори промислового виробництва - один на камеру (видаються у літній період);

телевізори (без можливості виходу в мережу Інтернет), холодильники із загальним об'ємом до 280 літрів, DVD-плеєри - по одному на камеру або жилу секцію, USB флеш-накопичувачі - 1 штука, CD-, DVD-диски - не більше 10 одиниць на камеру або жилу секцію;

електрокип'ятильники промислового виготовлення потужністю не більше 0,5 кВт - один на 5 осіб;

цифрові ефірні тюнери T2 - по одному на камеру або жилу секцію;

подовжувачі, гірлянди для новорічних свят фабричного (заводського) виготовлення - не більше 2 штук на камеру або жилу секцію довжиною до 10 метрів кожний.

Примітки: 1. За умови забезпечення безпеки персоналу СІЗО та засуджених на період проведення засудженими до довічного позбавлення волі санітарно-гігієнічних заходів дозволяється видавати їм для власного користування (за потреби) безпечні бритви для гоління з касетними головками, а також у визначений розпорядком дня час - голки та ножиці з обов'язковим поверненням їх персоналу СІЗО після використання.

2. Неповнолітнім особам забороняється отримувати в посилках (передачах) та бандеролях, купувати в крамницях СІЗО та зберігати при собі тютюнові вироби."

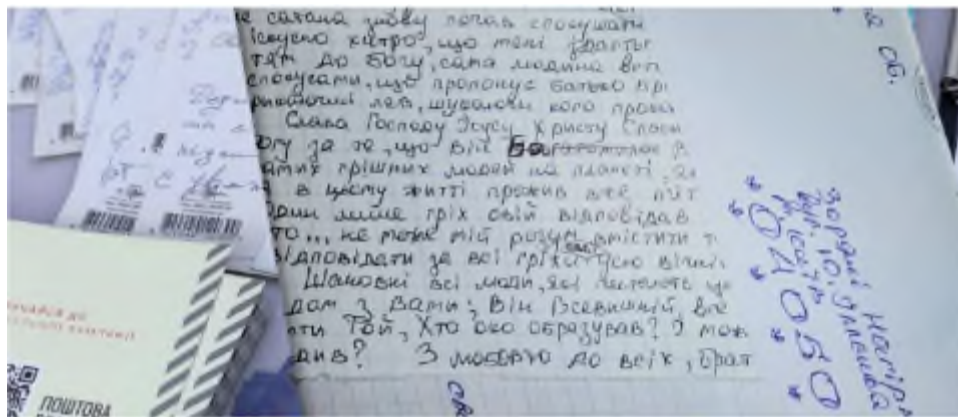

■ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Коли зникають бар'єри недовіри...

СКАЖУ ВІДВЕРТО, КОЛИ ГАЗЕТА «ЗАКОН І ОБОВ'ЯЗОК» ПОЧАЛА ВИХОДИТИ В ЕЛЕКТРОННОМУ ВАРІАНТІ, НЕ ДУЖЕ СПОДІВАЛИСЯ, ЩО НАШІ ЧИТАЧІ ДАЛІ ОХОЧЕ ПИСАТИМУТЬ ДО РЕДАКЦІЇ ПРО СВОЇ ТРИВОГИ І МАЛЕНЬКІ РАДОЩІ, ПРО НАБОЛІЛЕ І ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ. НА ЩАСТЯ, ПОМИЛИЛИСЯ.

КОЛИ ЗНИКАЮТЬ БАР'ЄРИ НЕДОВІРИ (А ЦЕ ПЕРЕВІРЕНО РОКАМИ), ХОЧЕТЬСЯ ПОДІЛИТИСЬ І СВОЇМИ ДУМКАМИ, І СВОЇМ СОКРОВЕННИМ, ТОМУ ВОНИ Й НАДАЛІ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО РЕДАКЦІЇ.

Ось лист надійшов від засудженого Івана Сабали із Рівненської виправної колонії №46. Він, зокрема, пише, що дуже хоче познайомитись з жінкою, яка б у майбутньому стала його дружиною. Ми можемо порадіти за нього, адже він планує повернутися у суспільство з новим світобаченням і добрим ставленням до навколишнього світу, переглянувши своє, напевно, не дуже хороше минуле.

Що хочеться сказати авторіві на підтримку? А саме: не важливо, де ви перебуваєте зараз. Кохання все одно вас знайде. І це буде, повірте, рятівним колом, навіть і від згубних звичок, якщо вони були. Віра, надія та любов перенесуть вас на крилах через усі труднощі жорстокого життя. А кохана, близька людина стане опорою.

Подаємо і віршовані рядки автора листа:

*Пускай тебя нет рядом,
Но сердце мое у тебя
Храни, береги его солнце,
И будешь всегда моя.
Пускай не могу сегодня
Я губы твои целовать,
За то я могу сегодня
Мечтать о тебе и желать.
Пускай не могу сегодня
Ласкать тебя, обнимать
За то я знаю точно
Не сможешь меня предать.
Пускай не могу сегодня
Дарить я тебе цветы,
За то я дарю надежду
И мне ее даришь ты.
Пускай не могу сегодня
Я жизнь за тебя отдать,
За то я могу сегодня
Любить тебя и кричать.
Кричат тебе через мысли,
Кричат через крик души,
Кричат, что одна на свете
Нужна мне лишь только ты.*

Постійний читач газети «Закон і обов'язок», який і досі не може звикнути, що немає його улюбленого друкованого видання – це Олег Гуртовий, засуджений Замкової виправної колонії №58. Проте спілкується з новим невеличким колективом редакції і тепер охоче надсилає свої вірші, основний мотив яких – віра в Бога, в добро, любов до людей та своєї країни. По змозі ми їх теж представитимемо на розсуд читачів. І ще раз

хочемо підкреслити авторіві: електронна версія нашої газети – це безумовна вимога часу, і ми дотримуємось її.

У редакційній пошті є декілька дописів, в яких засуджені, а саме М. із Чорноморської виправної колонії №74 та О. з Кременчуцької виховної колонії, застерігають інших з приводу вживання наркотичних засобів.

«Ніколи не пізно задуматись і змінити своє життя, – зазначає засуджена О., бо потім настає час розплати: або залишаєшся без сім'ї і дітей, або взагалі життя проходить мимо тебе».

Деякі дописувачі просять не забувати доброї газетної традиції і висвітлювати історичні та культурницькі події в житті України. «Це нас розвиває, додає мудрості, збагачує нас духовно», – наголошує, зокрема, засуджений Н. з Локреської виправної колонії №17.

Нашими читачами є не тільки засуджені чи ув'язнені люди. Ось вірш надіслала Меланія Демченко із Дніпропетровщини і дуже просить вмістити його в газеті. Що ж, виконуємо її прохання.

*Чи останнє це літо війни
Між братами колишніми буде?
Кожен день наші гинуть сини,
Й гинуть зосім невинні люди
Летить в наш бік спис сатани;
Брат на брата пішов без сорому,
Це все бачать очима пани,
Але ж руки помилу й дадому...
Для одних у війні смерть і горе,
Для інших – долларів тонна .
Мають пани грошей море,
А бідні – бідних хоронять...
Чи останнє це літо війни
Між братами колишніми буде?
Чи останній спис сатани
Летить в бік, де невинні люди?*

Більшість із тих, хто нині перебуває в неволі, щоб легше пережити важкі моменти звертається до Господа, каючись у своїх вчинках. І ця віра в Бога робить їх кращими, мудрішими, сильнішими. Про це пишуть засуджені І. з Херсонської виправної колонії №61, П. з Миколаївського слідчого ізолятора. Віримо, що вони після заграбованого світу розпочнуть нове життя.

Усі ми можемо помилитися, стати на слизьку життєву стежку, звернути не туди, де треба, але є у світі сили, які зцілюють наші зламані душі.

Зоряна НАГІРНЯК

■ ГОТУЄМОСЬ ДО ЗИМИ

Триває заготівля овочів

ОДНИМ З ВАЖЛИВИХ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ В ОЛЕКСАНДРІВСЬКОМУ ВИПРАВНОМУ ЦЕНТРІ №104 В ОСІННЬО-ЗИМОВИЙ ПЕРІОД Є ЯКІСНЕ ПРОВЕДЕННЯ ЗАГОТІВЕЛЬНОЇ КАМПАНІЇ.

Силами групи інтендантського та комунально побутового забезпечення установа на сьогодні проведено соління помідорів, з метою забезпечення повноцінного і раціонального харчування засуджених протягом усього року.

До процесу соління та консервування овочів залучаються, і працівники установи і засуджені, які здійснюють їх переробку за простою рецептурою, вказаною в інструкції щодо квашення і соління овочів. На сьогодні уже законсервували 400 кілограм помідорів.

Варто зазначити, що заготовлені консервовані продукти зберігають свої смакові якості протягом року і завжди отримують схвальні відгуки від осіб, які відбувають покарання в установі.

Наш кор.

■ ФОТОФАКТ

У Кременчуцькій виховній колонії відзначили День вчителя. Вихованці тепло привітали своїх вчителів та наставників з цим чудовим святом.

■ НАША МОВА КАЛИНОВА

Захищаймо свою мову

Брак державної підтримки й захисту української мови та культури, акцентує мовознавець Федір Медвідь, спричинив посилення процесу російщення, внаслідок чого деякі важливі сфери суспільного життя російська мова взяла під свій монопольний вплив. Росія через спільний мовно-культурний простір прибрала до рук левову частку прибутку від масової культури, а через поширення своєї преси та електронних ЗМІ загальмувала створення масової міської культури на українському ґрунті.

Серед найнебезпечніших стійких зовнішніх загроз пріоритетним національним інтересам України – її суверенітету і територіальній цілісності, міжнаціональній злагоді, політичній і соціальної стабільності – практична втрата свого інформаційно-культурного простору йде в парі з дедалі більшими втручанням у внутрішні справи України та переорієнтацією суспільства на чужі для нації цінності.

Перед Україною стоїть нагальне завдання всіма засобами держави захищати українську культуру й мову, створювати для їхнього розвитку ідеологічні, політичні, морально-психологічні, матеріально-побутові умови. Слід здійснювати уніфіковану національну гуманітарну політику в галузі освіти, культури, ЗМІ, яка сприяла б відродженню й утвердженню духовності, піднесла б роль української мови, поширила б її повнокровне життя на всіх теренах України. Потрібні величезні зусилля державних органів і громадськості, щоб українська мова стала державною фактично. Адже чимало комплексних заходів щодо всебічного розвитку і функціонування української мови залишилися на папері. Передбачалося, зокрема, створити загальнодержавну комп'ютерну інформаційну базу та банк даних з питань функціонування української мови як державної; розробити програми тестування з української мови, зокрема для іммігрантів, які бажають набутти громадянство України; визначити, що неодмінною умовою атестації державних службовців, викладачів ВНЗ, вихователів дошкільних закладів, працівників закладів культури, військовослужбовців є знання державної мови та користування нею; внести в порядок ліцензування положення про дотримання норм української мови, а також про відповідальність за порушення їх у друкованій продукції, на радіо та телебаченні, в кіно і рекламній діяльності; організувати постійну (з пересувним фондом) виставку «Українська мова: історія та сучасність»; створити національну комп'ютерну базу даних з лексики та термінології; запровадити обов'язкове ліцензування діяльності, пов'язаної із ввезенням в Україну друкованої продукції, та внести зміни до ставок візного мита на неї; організувати цикли радіо-й телеуроків з вивчення української мови; провести соціологічні дослідження з метою визначення сучасного стану функціонування української мови в місцях компактного проживання українців за кордоном та ін.

Багато українців не наважується розмовляти українською мовою, бо вважає, що вона в них засмічена. Вони користуються російською, помилково гадаючи, що їхня російська мова цілком чиста. Насправді вони лише вживають

*...Страшний мисливець вийде знов налови.
В єдину сітку всіх птахів згребе.
Раби – це нація, котра не має Слова.
Тому й не може захистити себе.*

Оксана ПАХЛЮВСЬКА

російські слова, а мова їхня на російську мало подібна. Соромно слухати деяких «рускоязычних» депутатів з прізвищем на «-ко», які з політичних міркувань принципово виступають лише російською, а від їхньої мови, інтонації та фрикативного звука г замість проривного г за версту відгонить глухим українським селом, констатує письменник Юрій Гнаткевич у своїй збірці нарисів про зросійщених і русифікаторів та гірку долю української мови в незалежній Україні «Чи злетить птах у синє небо...» Низку мовних недоречностей з виступів народних обранців подає мовознавець у короткому словнику-антисуржикі «Уникаймо русизмів в українській мові»: «багато законів залишаються законами на **бумазі**» (правильно – «багато законів залишаються законами на папері»), «цього літа нам не вдалося добре **віддихнути**» («цього літа нам не вдалося добре відпочити»), «розгляд питання про податки знову **відложено**» («розгляд питання про податки знову відкладено»), «місцева влада не може **вмішуватися** у такі справи» («місцева влада не може втручатися у такі справи»), «деякі статті закону важко буде **вплощати** в життя» («деякі статті закону важко буде втілювати в життя»), «заява прем'єра **визивала** подив у присутніх» («заява прем'єра викликала подив у присутніх»), «обговорено всі питання, за **виключенням** останнього» («обговорено всі питання, за винятком останнього»), «прошу виключити перший мікрофон» («прошу вимкнути перший мікрофон»), «наш представник **висказався** за переговори» («наш представник висловився за переговори»), «прошу ознайомитися з **випискою** із стенограми» («прошу ознайомитися з витягом зі стенограми»), «треба **вичеркнути** перший абзац» («треба викреслити перший абзац»), «як вдалося **вияснити** пізніше» («як вдалося з'ясувати пізніше»), «читайте далі» («читайте далі»), «варто **добавити** ще й таке» («варто додати ще й таке»), «**досрочно** виконали заплановане» («досроково виконали заплановане»), «ми **дійшли** до шостого розділу» («ми ді-

йшли до шостого розділу»), «**нажміть** на кнопки!» («натисніть на кнопки!»), «з кожним роком зростає державний борг за зовнішніми **запозиченнями**» («з кожним роком зростає борг за зовнішніми позичками»), «ми **зря** гаємо час» («ми даремно (марно) витрачаємо час»), «мені **кажеться**, що» («мені здається, що»), «перебував у закордонній **командировці**» («перебував у закордонному відрядженні»), «не ми **кормимо** народ, а народ кормить нас» («не ми годуємо народ, а народ годує нас»), «виявилось, що для багатьох це **лишні клопоти**» («виявилось, що для багатьох це зайві клопоти»), «дехто знайшов тут собі **кормушку**» («дехто знайшов тут собі годівницю»).

Як слушно зазначає професор Катерина Городенська, форму проконсультуватися з...треба вживати тоді, коли йдеться про обмін думками між компетентними або більш і менш компетентними людьми. Наприклад: **Медсестра проконсультувалася з лікарем з приводу...** А форму проконсультуватися в... – коли некомпетентна в якомусь питанні людина хоче отримати відповідь у компетентної людини. Зважаючи на це, у ситуації «пацієнт – лікар» правильно вживати **проконсультуватися (консультуватися) в лікаря**.

Один із найтонших знавців української мови Борис Антоненко-Давидович ще в сімдесяті роки минулого століття різко критикував тих, «котрі дбають не стільки за культуру нашої мови, скільки за притягнення її за волосся до братньої російської мови. Унаслідок цього російський **«пешеход»** обернувся з українського **«перехожого»** на **«пішохода»**, тоді як це слово означає нашу мовою слово «тротуар»; стало **«сповнятися»** стільки там років, а не **«минати»** («Мені тринадцятий минало, я пас ягнята за селом» – Т.Шевченко), тоді як дієслово **«сповнятися»** означає російською мовою **«наповнятися»** («Чимала Марііна хата почала сповнятися дівчатами» (Нечуй-Левицький)).

Краще замість вислову **«з нетерпінням чекати»** – «не терпляче чекати», радить відомий мовознавець. Суто російські вислови і **«не то в п'ятому, не то в шостому класі»**, а також **«не то дискусія, не то розмова»**. По-нашому треба висловитись «чи то в п'ятому, чи в шостому класі», так само, як і: «чи то дискусія, чи розмова».

Яку форму вибрати, коли йдеться про засоби пересування, – чим їхати чи на чому їхати? – запитує автор книжки «Українське слово для всіх і для кожного» Олександр Пономарів. – У літературній українській мові треба віддавати перевагу висловам на кшталт їхати потягом (або поїздом), летіти літаком, пливати човном. Отже, назва засобу пересування – потяг, човен, літак, автобус – повинна стояти в орудному відмінку, набагато рідше в місцевому з прийменником *на*.

Марія ВОЛОЩАК, зі «Збірника мовно-стилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів»

■ УКРАЇНСЬКІ СВЯТИНИ

Белзька ікона

ЛЕГЕНДА РОЗПОВІДАЄ, ЩО В XIII СТОЛІТТІ, КОЛИ БЕЛЗ (ТЕПЕР АДМІНІСТРАТИВНА ТЕРИТОРІЯ ЛЬВІВЩИНИ) ЗРУЙНУВАЛИ ТАТАРО-МОНГОЛИ, МАТІР БОЖА ЗІЙШЛА НА ЗЕМЛЮ І ЗАЛИШИЛА СЛІД НА КАМЕНІ ТА СВОЮ ІКОНУ НА ЗГАРИЩІ КНЯЗІВСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

Звістка про це чудо швидко рознеслася навкруги, і мешканці навколишніх сіл, які врятувалися від жорстоких азіатських завоювальників, приходили до Белза під захист чудотворної ікони. Матір Божа стала захисницею белзького люду від усіх нещасть. До неї несли свої жалі знедолені та бідні, до неї приходили, щоб подякувати за успіх, за порадою, вона стала натхненницею нелегкого тогочасного життя.

На місці зруйнованої князівської церкви люди збудували дерев'яну каплицю, де і зберігалася чудотворна ікона. Як стверджують науковці, у 1382 році намісник Галичини Владислав Опольський вивіз чудотворну ікону Пречистої Богородиці до Польщі і помістив її в костюлі на Ясній горі в Ченстохові, де вона зберігається до сьогоднішнього дня. Ця ікона стала символом національної гордості поляків, вони її назвали «королевою польської корони». У 1932 році у зв'язку з 550-ю річницею перенесення чудотворної ікони Матері Божої з Белза до Ченстохова було встановлено свято Богоматері Ченстоховської.

Деякі історики вважають, що ця ікона походить з Візантії. Начебто візантійський імператор Никифор у 803 році подарував її Карлові Великому, а той передав київському князю, який помістив її в белзькому замку. Львівський хроніст з XVII століття Зіморевич доводить, що ікона намальована першим християнським іконописцем апостолом Лукою на покривалі стола, за яким часто збиралася Свята Сім'я. Пізніше, коли київський князь Володимир одружився з сестрою імператорів Візантії Василя і Константина – Анною, в посагу її була ікона Пречистої Богородиці, яку Володимир перевіз до Києва. Потім ікона як спадщина переходить до галицького князя Льва Даниловича, а він дарує її монастиреві святого Онуфрія у Львові. А вже звідси ніби забрав чудотворну ікону В.Опольський. А чудотворна ікона «Цариця Карпат», що зберігається в Гошівському монастирі, є копією Ченстоховської ікони.

Які б думки не висловлювалися щодо цієї священної реліквії нашого народу, очевидним є те, що вона п'ятсот років перебувала в Белзі. Вже хоча б тому вона є частиною нашої духовності. Про це свідчать також характерні риси живопису давньоукраїнського мистецтва.

Зоряна НАГРНЯК

■ ЗАПРОШУЄМО!

Залами музею – віртуально

Про музей Державної кримінально-виконавчої служби наше видання писало уже неодноразово.

За 17 років свого існування Музей став своєрідним історико-культурним осередком пенітенціарної системи. У ньому можна предметно ознайомитись з еволюцією виконання кримінальних покарань, дізнатися про людей, які своїми знаннями та працею будували пенітенціарну систему й удосконалювали, намагаючись її олюднити, спираючись на рішення міжнародних пенітенціарних конгресів, взявши за основу головну тезу: «Карати може лише Господь Бог – ми люди, повинні виправляти злочинців».

І ось нещодавно Музей відкрив ще раз свої двері, але... віртуально. Отож для тих, хто хоче ознайомитися з експозицією запрошуємо відвідати Музей:

<https://my.matterport.com/show/?m=vsHWNGmEXik>;

<https://kvs.gov.ua/important-info/museum/>

А для тих, хто бажає приїхати і походити залами Музею, потрібно погодити дату і час проведення екскурсії в телефонному режимі – (044-207-36-23) (вівторок, чет-

вер) з відповідальним працівником служби (Валерій Васильович Литоченко). Екскурсії проводяться на безоплатній основі. Допуск відвідувачів за вказаною адресою

здійснюється за паспортами громадян України, для молоді віком до 16 років – за учнівськими (студентськими) квитками.

Юлія СЕРЕДА

■ МІНІ-ФУТБОЛ

Показали чудову гру

ЦИМИ ДНЯМИ У КРЕМЕНЧУЦЬКІЙ ВИХОВНІЙ КОЛОНІЇ ВІДБУЛАСЬ ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ З МІНІ-ФУТБОЛУ.

На футбольному майданчику зустрілись дві команди: команда співробітників та вихованців колонії. Матч відбувся у напруженій безкомпромісній боротьбі. Кожна команда прагнула здобути перемогу в турнірі. Спортсмени показали неабияку майстерність, наполегливість, спритність та чудову гру. У товариській зустрічі перемогу здобула команда співробітників з рахунком 5:3. З найкращої сторони показали себе в грі вихованці Дмитро Д., та Руслан Ч. та співробітники: інженер відділу інженерно-технічних засобів охорони, зв'язку та інформатизації Анатолій Недак.

Начальник виховної колонії Олександр Сайко привітав переможців, а всім спортсменам побажав нових досягнень, перемог та звершень у спорті.

Олена УДОВИЦЬКА

■ СКАЖУТЬ ЖЕ ЛЮДИ!

Пацієнту треба було взимку пересадити нирку. Лікар сказав:

– Потерпіть до весни, коли мотоциклісти з'являться, тоді буде вам нирка.

***

– Лікарю, у мене музика в голові грає.

– І що?

– Я таку не хочу слухати.

***

Неділя після обіду. Вся велика родина Рабіновичів вдома. Сара старанно грає на фортепіано. Її чоловік Яша гірко слухає і потім все ж не витримує:

– Сарочко, серце моє, вистачить таки мучити інструмент і мої нерви. Ну, куплю, куплю я тобі той сарафан! Лунає ще кілька гучних акордів.

– І босоніжки теж куплю!

***

– У наш час по кар'єрній драбині найкраще підійматись без нічого.

– Без сім'ї й дітей?

– Без сорому і совісті.

***

Все, наближається кінець світу! Люди зникли, телефони не ловлять, навіть радіо не працює!

– Заспокойся, ми в селі.

***

Приснився сон: ніби на дворі літо 2021 року у світі бушує пандемія нового кишкового вірусу, і ми всі ходимо в памперсах і обговорюємо, що в 2020-му в масках було набагато краще.

***

Перша ознака корона вірусу – перестають смердіти шкарпетки.

***

– Холмс, Ви можете визначити, мій стакан наполовину повний або наполовину порожній?

– Це елементарно, Ватсон. Дихніть.

***

Біблія вчить, як треба жити, Кримінальний кодекс уточнює деталі.

Закон і обов'язок

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №23071-12911ПР
від 27.12.2017 року

Засновник: державна установа
«Генеральна дирекція
Державної кримінально-виконавчої служби України»

Редактор: Людмила КРАВЧЕНКО

Адреса редакції:
04050, м.Київ-50, вул. Юрія Іллєнка, 81

Телефон: 481-05-33
e-mail: zio@kvs.gov.ua